

ВИКТОР ПЕЛЕВИН

ТХАГИ

Превод от руски: Магдалена Куцарова, 2013

chitanka.info

Даже вързан, младежът беше изключително елегантен. Дългият бретон, мускетарската брада и засуканите нагоре мустаци му придаваха вид на представител на творческа, но малко двусмислена професия — така можеше да изглежда елитен сутеньор, картоиграч мошеник или преподавател от Висшето училище по икономика. Беше с черно поло с метална нишка, тъмни панталони и лачени обувки, покрити с размазана кал. Бяха го вързали за железен стол — с тънко въже, много, много пъти омотано около краката, ръцете и туловището, сякаш го бяха вързвали лилипути или жена, свикнала да шие ситни бродерии.

— Като че ли се окопихи. Ей, как си?

Младежът явно реши, че е непродуктивно да имитира безсъзнание, и отвори очи.

Пред него стояха двама души.

Жената в строг костюм с панталон приближаваше петдесетте. Тя имаше дълга коса, разпусната по раменете и леко рижава на цвят, ситни черти на лицето и много делови вид. На ушите ѝ блестяха две сребърни монетки, красиво приспособени като обеци.

Мъжът на приблизително същата възраст беше слънчево кръгъл и плешив, с покорно и същевременно хитро лице. Приличаше на житена питка, която на младини си е беседвала с мечок прокурор и е запомнила завинаги, че в Русия е само малко хлебче, което няма да избяга никъде и от никого, — но постепенно е попривикнала с това си скромно качество, уредила си е живота и се е затъркаляла прилично добре. Беше с дънки, сиво сако от туид и неуместна вратовръзка от жълта коприна.

Помещението наоколо беше странно. То представляваше просторен подземен склад със стени от сив бетон и нисък таван, подпиран от няколко четириъгълни колони. Единият ъгъл на склада беше ремонтиран надве-натри, боядисан с бяла боя и превърнат в подобие на отворен офис с миниатюрна кухничка. В останалото пространство явно трябваше да се държат някакви стоки — но сега то беше празно, само до далечната стена се чернееше ред новички автомобилни гуми.

Онази част от помещението, която беше склад, изглеждаше точно така, както се полага на едно подземно хранилище. Необичайна беше офисната зона. Сложената в ъгъла маса с офис техника не беше

особено забележителна, но на стената до нея по някаква причина се мъдреха две огромни, почти в човешки ръст, черно-бели фоторепродукции. На едната беше изобразена каменна жена с мантия и меч в ръка, застанала навърх някакъв хълм. На втората също имаше каменна жена с меч, извисяваща се над брадати воители — само че не статуя, а барелеф.

Между репродукциите — точно срещу стола с вързания за него младеж — в стената имаше ниша, която стигаше до тавана и беше закрыта с пурпурна завеса.

Като видя снимките на каменни жени воители, пленникът доволно се подсмихна и кимна, сякаш точно това очакваше.

— Главата боли ли ви? — попита житената питка.

— Боли ме — отговори младежът. — С какво ме фраснахте?

— С травматичен пистолет. За късмет бяхте с шапка. Костта е цяла, проверих. Но дълго ще имате цицина.

— Аз се казвам Борис — каза вързаният.

— Приятно ми е — с ясно доловим сарказъм отвърна житената питка. — Аз съм Аристотел Фьодорович. А това — тя посочи безучастната жена — е Румал Мусаевна.

Борис се усмихна на Румал Мусаевна като на стара позната.

— Развържете ме — помоли той.

— Точно това пък ми се струва преждевременно.

Борис се усмихна тъжно.

— Като че ли ми нямате доверие.

— Че защо ще го имаме след всичко, което предизвикахте?

Младежът изгледа втренчено Аристотел Фьодорович и изведнъж произнесе странна скоропоговорка на неизвестен език, в която от познатите на руския слух съзвучия можеше да се долови само нещо като „калина-малина“, или може би „калита-малита“.

Аристотел Фьодорович се намръщи и двамата с Румал Мусаевна се спогледаха.

— Повикай полиция, Аристотел — за пръв път наруши мълчанието си жената. — И „Бърза помощ“.

Борис пребледня.

— Каква полиция пък сега? Може и да не съм го произнесъл съвсем вярно, никога не съм чувал как се изговаря правилно. Трябваше

да уча всичко сам, от книгите. Нямах наставник. Но сега, надявам се, ще имам?

— Борис, вие говорите с някакви загадки — рече Аристотел Фьодорович. — Уж сте приличен младеж, но като че ли сте... ъ-ъ-ъ... развълнуван от нещо. Може би ще се успокоите и ще ни разкажете какво ви води насам?

— На драго сърце — отговори Борис, — на драго сърце. Само че разказът ще е дълъг.

Аристотел Фьодорович и спътницата му отново се спогледаха. Тя сви рамене.

— Е, какво пък — каза той, — няма закъде да бързаме, ще ви изслушаме. Само да вземем да направим чай...

Румал Мусаевна отиде до кухничката и включи електрическия чайник. Аристотел Фьодорович взе един стол, сложи го срещу Борис с облегалката напред, възседна стола като конче, скръсти ръце върху облегалката и подпря на тях брадичка. Кой знае защо, сега той вече не приличаше на житена питка, а наподобяваше уморен следовател с добри качества като човек, но принуден поради недостиг на кадри да работи веднъж като добър, друг път като лош.

— Е — каза той, — давайте.

Борис затвори очи и известно време стоя така, за да се съсредоточи.

— За да разберете всичко правилно — заговори той, — ще се наложи да започна отдалеч. Ще ви разкажа мъничко за детството си. Без лъжлива скромност ще отбележа, че бях умно дете. А умното дете не мечтае просто да стане еди-кой си, когато порасне. То придава на тази своя мечта особен, недетски статут, ако схващате за какво говоря. Разбира, че всички дечица си мечтаят за разни глупости и щом пораснат, забравят за тях. Но то се смята за различно и държи на мечтата си по съвсем друг начин...

— Борис — каза Аристотел Фьодорович, — давайте без психологически отклонения. Строго по темата.

— Щом желаете. И така, господа, още като дете аз си мечтаех да стана адепт на чистото зло.

— Олеле! — уплашено плесна с ръце стоящата до чайника Румал Мусаевна. — И как така сте стигнали до това?

— Знаете ли — отговори Борис, — не мога да ви посоча точната причина. Филми, книги, компютърни игри — семето може да се корени някъде там. А може пък и да е останало от минал живот. Няма значение. Важното е, че аз от самото начало знаех, че тъкмо това е съдбата ми. Само че много добре разбирах — такива начинаещи магистри на мрака из града с лопата да ги ринеш. Ясно беше, че е наложително да се отличавам по нещо от тях... На първо място, разбира се, трябваше да забравя всички ролеви модели, представени на пазара. Особено във филмите. Сещате се, онези некадърници с черни шлифери, които пропадат в пурпурната бездна точно в момента, когато зрителите в залата доизяждат последния пакет пуканки. Пошли еснафи, които за малко пари чупят стойки пред камерата. Даже като дете ми беше ясно — те само принизяват злото и следователно служат на доброто...

— Извинете — намеси се Аристотел Фьодорович, — а какво са според вас доброто и злото?

Борис кимна.

— Право в целта. Точно този въпрос изникна в целия си ръст и пред мен. Разбира се, първата ми работа беше да прочета всички възможни обяснения в разните там справочници и енциклопедии. Те бяха трудноразбираеми и най-малкото двусмислени. Едни смятаха, че доброто и злото са религиозни и трансцендентни понятия. Други ги извеждаха от съвкупния човешки опит. Трети — от класовия интерес. Накрая стигнах до извода, че става дума за нещо подобно на правилата за безопасност на движението по пътищата. Доброто е тяхното спазване, злото — нарушаването им, но не какво да е, а бляскаво. Нещо като изпреварване в отсрещното платно с включени специални сигнали. По това се отличава злото с главна буква „З“ от мизерната свинщина.

Румал Мусаевна се усмихна.

— Оттук следваха парадоксални изводи — продължи Борис. — Например съгласно правилата хората правят всичко само за пари. Затова същинското зло трябва да бъде безкористно. Този, който го върши, не бива да очаква награда.

— И?

Борис тъжно въздъхна.

— Смях ме напушва, като си спомня. Напълно безкористно изгорих няколко големи сметища и една стара волга, с което, предполагам, окончателно съм съсипал някой стар пенсионер. Освен това разстрелях с прашка множество гълъби и обесих едно кутре. И едва тогава осъзнах грешката си. Исках да стана черен маг не за да служа аз на злото, а злото да служи на мен! А щом исках това, значи все пак очаквах награда — и по собствената си логика вече не можех да бъда адепт на злото...

Румал Мусаевна, която тъкмо наливаше чай, даже остави на масата затреперилия в ръката ѝ чайник.

— Нещата, които говорите, са просто ужасни — каза тя. — Защо пък птичетата?

— Стига. С това се занимават всички момчета. И впрочем те наистина не очакват награда и действат безкористно. По моята логика излизаше, че точно те са същинските слуги на злото. И тогава се замислих — в такъв случай аз на кого служа?

Аристотел Фьодорович тихо се засмя.

— Мда — каза той, — дилема.

— Не забравяйте, че бях още доста малко момче. Общо взето, след като едва не си повредих главата с всички тези размисли, накрая стигнах до недетски мъдрия извод, че такива неща се постигат не чрез разсъждение, а чрез следване на вече съществуващата традиция, и ако някъде на земята живеят истински адепти на злото, трябва да се уча от тях. Но както разбирате, в седми клас това беше трудно изпълнимо и аз не че забравих дадения със сърцето си обет, а по-скоро отложих изпълнението му за неопределено време... Извинете, може ли да ми дадете глътка чай? Само да не е много горещ, моля. Че гърлото ми пресъхна...

Румал Мусаевна наля на Борис чай и известно време му даваше собствено ръчно да пие като медицинска сестра на гипсиран болен. Дори му предложи шоколадов бонбон, но той поклати отрицателно глава.

— И така — продължи Борис, когато Румал Мусаевна седна, — аз завърших училище, влязох в необременяващ хуманитарен институт, възмъжах и поумнях, извинете ме за поредната нескромност, и започнах по малко да се интересувам от традициите, свързани със

злото, или поне ползващи се с такава слава. Много бързо разбрах, че социалните учения не са подходящи за тази роля...

— Ами точно от тях идва цялото зло на света — отбеляза Аристотел Фьодорович, който внимателно го слушаше. — Във всеки случай в нашата история.

— Не съм съгласен. От моя гледна точка руският комунизъм е свързан не толкова с абстрактното зло, колкото с недостатъчна обща култура. А немския фашизъм отхвърлих заради една забележителна случайност. Купих си електронен четец и веднага си качих от интернет много различни файлове с малко разбираеми имена. И в резултат на това два дни четох „Майн Кампф“ с пълното убеждение, че изучавам Славой Жижек — това е един модерен философ от Европейския съюз. Единственото несъответствие, което забелязах, беше, че европейският мислител прекалено усърдно набляга на проблема със сифилиса.

— Но каква е връзката тук...

— Чисто асоциативна — прекъсна го Борис. — Хитлер не е бил жрец на злото. Той е бил жалък психар, бездарен евробюрократ, дори неспособен да проумее, че за осъществяване на плана „Барбароса“ е достатъчно вместо хиляда танка „Тигър“ да закупи един секретар от някой областен комитет.

Знаете ли, веднъж видях в интернет алтернативен вариант на банкнотата от 20 евро с портрет на младия фюрер. И няма да повярвате до каква степен си беше на мястото. Дотолкова, че след това загубих всякакъв интерес към Славой Жижек.

— Освен фашизма има и либерализъм — отбеляза Румал Мусаевна. — Много умни хора в нашата страна смятат тъкмо него за най-голямото зло.

Борис извъртя очи, сякаш искаше да каже „ама моля ви се...“.

— В Русия няма и не може да има никакъв либерализъм. Защото, ако има либерализъм, ще се наложи да тикнат всички в затвора. В Русия има либерален дискурс. Това е, ако говорим на научен език, последователност от звукови и визуални ефекти, съпровождащи предаването на създадената от ГУЛАГ стойност в ръцете много добре знаете на кого. Подборка от особени мантри, които специално обучени хора произнасят по радиото и телевизията с цел създаване на ментална завеса. Нямам нищо против, но как мога да служа на такова нещо? Та аз съм адепт на мистичното зло, не икономически журналист или

някакъв там автор на рубрика „Изпод канарите“ в някой гланциран каталог...

— Вие сте младеж с много разностранни интереси — одобрително заключи Румал Мусаевна.

— Благодаря. Общо взето, реших твърдо да свия кръга на търсене до чисто духовните учения, които нямат претенциите да трансформират социалната реалност — затова се наложи да отхвърля и ислямските другари.

— Сатанизъм? — повдигна едната си вежда Аристотел Фьодорович.

Борис се подсмихна.

— Сега вече ме е срам да си го призная — каза той, — но му отделих година-две. И стигнах до извода, че всички форми на сатанизъм, които съществуват на Запад, са чисто и просто маскарад. Мерилин Менсън никога не е правил секс със свиня — лъже, подлецът, свинята щеше да го убие на място. Американската Църква на Сатаната най-вероятно е спонсориран от ЦРУ реликт от студената война, призван да докаже на човечеството необичайната широта на американската веротърпимост. Нали знаете, най-важното е сатанистът да не отрича Холокоста и да вярва в демокрацията и пазара. Освен това има различни форми на черна меса за застаряващи европейци от средната класа, но това в повечето случаи е просто опит за леко разнообразяване на предклимактеричния секс суинг. Дори и в него да присъства елемент на служба на злото, той е съвсем малък, колкото в продажбата на кисело мляко с изтекъл срок на годност.

— Какво излиза — попита с лека ирония Аристотел Фьодорович, — че само сте си изгубили времето напразно?

— На практика да. Но все пак си направих изводите. Разбрах, че в търсенето на истинско учение трябва да се обърне внимание преди всичко на използваната от него образност. А не на слуховите, които се носят за това учение, и даже не на неговата саморепрезентация, защото тя по много причини може да не е съвсем искрена... Реших да се доверя на символите, тъй като те изразяват пряко онази същност, която думите само размиват и скриват.

— Пояснете, ако обичате — помоли Румал Мусаевна.

— Ами например — започна Борис — западният сатанизъм е безперспективен дори само по тази причина, че централният образ в

него е козя муцуна, вписана в звезда. Казано накратко, това е учение за кози — което може да се отгатне или по показания директно знак, или след дългогодишни проучвания, през време на които самият изследовател като нищо може да заблее като коза и да се докара до пълна невменяемост. Западният сатанизъм не е зло, а дребно рогато животновъдство.

— Ясно — каза Аристотел Фьодорович, — ясно. И коя образност ви се видя привлекателна?

Борис улови погледа на Румал Мусаевна, усмихна се с молба и кимна към кухненския плот. Тя стана, наля му малко чай и поднесе чашата към устните му.

— Благодаря... На първо място, разбира се, тибетският будизъм.

— Така си и помислих — отбеляза Аристотел Фьодорович.

— Отначало всичко изглеждаше много обещаващо. Черепи, кости, човешки глави в няколко стадия на разлагане, разни мъчения и екзекуции... Разбира се, когато обявяваха за „просветлено същество“ някое триоко чудовище от онези копринени свитъци, това ме смущаваше. Но после ми обясниха, че дяволите в ада също са просветлени същества и че там не наемат на работа други. Общо взето, реших да навляза по-сериозно в тази материя. Изясних си кое разклонение на тибетския будизъм се смята за най-зловещо, преодолях свяна си и се сближих с адептите му.

— А кое тяхно разклонение е най-зловещото? — попита ококорена Румал Мусаевна.

— Бон — отговори Борис. — Само че реалността се оказа доста тъжна. У мен бързо се зароди усещането, че някога, много отдавна, бонските шамани са хванали изгубил се из планините будистки монах и преди да направят от него пергамент, флейти и ритуална чаша от черепа му, са го накарали да измисли политически коректни обяснения за всичките им мрачни ритуали. Просто за всеки случай, ако възникне конфликт с окупационната администрация. И точно тези фалшиви покривала са се запазили през вековете, а изначалната същина е или загубена, или скрита от непосветените.

— А какво представлява Бон от практическа гледна точка? — попита Аристотел Фьодорович. — Все пак ние сме съвсем боси по този въпрос.

— Трениране на духа — отговори Борис. — С цел освобождаване от привързаностите. Само че в действителност всичко свършва с това, че вместо една каруца с лайна човек през живота си бута две — една родна и една тибетска. Първо в работата влечи хомота като вол, а после си седи в хралупата, произнася заклинания на кучешки език, за да умилостиви някакви си наги, които за никого друго просто не съществуват... И психозата му бушува едновременно в две посоки. А иначе там има много и всякакви развлечения. Всеки ги практикува както си иска.

— Например?

— Ами например има шаматха и випасана. Това са едни медитации. Скучни като отглеждането на репички.

— В какво се състоят?

Борис се замисли.

— Ако трябва да дам прост пример... Ето, да речем, пили сте водка и не можете да си намерите ключовете от апартамента. И си мислите: „Къде са ключовете? Къде са ключовете? Къде са ключовете?“. Това е шаматха. А после осъзнавате: „Боже, ама аз здравата съм се насвяткал...“. Това е випасана. В нашата страна всички ги практикуват, само че не знаят.

— А какво друго има?

— Например Чод. При него предлагат плътта си на демоните от гробището. Някои го правят на Новодевиче гробище. Обикновено призовават Гайдар, Хрущов или Иля Еренбург. Казват, че е страотно. Само че на мен пак ми беше скучно... Има и Шитро. С помощта на сложна практика, която отнема половин живот, съзнанието се разделя на задгробно бардо и на пътешестваш по него плъзгач така, че след смъртта плъзгачът да преодолее бардото до пълното прекратяване на електрохимичните процеси в кората на главния мозък. Изискан жест на истински ценител на тибетската култура, хе-хе. Какъвто аз, уви, така и не станах.

— И какво ви попречи? — попита Румал Мусаевна.

— Основно — каза Борис — разните ритрийти с гостуващи лами. В някакъв момент проумях, че те до степен на ужас ми приличат на икономически семинари, на които артисти от етнографски състав с помощта на двама преводачи четат на събралото се множество написана преди триста години брошура „как да станеш милионер“.

— А вие не вярвате ли на такива брошури?

Борис сви рамене, доколкото възетата му позволяваха.

— Защо да не вярвам? Просто аз правилно разбирам предназначението им. С тяхна помощ човек наистина може да стане милионер. Но за тази цел трябва да ги продава, а не да ги купува. При нас на ритрийт дойде един гуру — специалист по социален алпинизъм. Искаше да обогати езотеричния си речник — за обща ерудиция. Веднъж го попитах: „Абе за какво ти е за седемстотин гуцера да лапаш мухи, като знаеш всички рецепти?“. А той ми отвърна — има, казва, една тибетска пословица: „Учителят може да лети, а може и да не лети...“.

Аристотел Фьодорович подсмръкна.

— Та така — продължи Борис, — днешните учители, да си го кажем направо, не летят. Защото от малки и на лош английски учат други да летят. Даже не толкова ги учат, колкото разказват как са летели някога някъде си. И това им е цялото учение.

— Ами просветлението? — попита Румал Мусаевна.

Борис се подсмихна мрачно.

— Първо, в Бон никой не търси просветление — каза той. — Там обикновено мотивацията е друга. И второ, изобщо не се съмнявайте, че процентът на лично просветлените мъже сред тибетските ламии е приблизително същият като сред финансовите инспектори на Троице-Сергиевата лавра, изпратени в отдалечена епархия да преброят пазещите се на склад свещи. Но с финансов инспектор от Лаврата при определен късмет можете да си пообщувате лично, а не само да лежите ничком пред него на твърдия под в олющена студена спортна зала, докато той пали кандило пред икона на Казанската Богородица... В тази връзка ще кажа, че тибетският будизъм завършва почти винаги с православие, защото след петдесетгодишна възраст човек вече го е страх да се моли на тибетските дяволи. Там друго зло няма.

Аристотел Фьодорович се изкашля.

— Ние обаче се отклонихме от темата.

— Да... Общо взето, аз разбрах, че дори най-страховитата символика не показва непременно принадлежност към нещо сериозно. Тя може да е чисто и просто подобие на фалшива татуировка на крадец. Трябва да се гледа в корена на нещата.

— Искате да кажете, че сте разбрали къде е коренът на злото? — попита Аристотел Фьодорович.

— Ами това не е никак трудно — отговори Борис. — За да се разбере, трябва само да се отхвърли всичко онова, което не е зло. Нали точно това ви разказвам, как постепенно го направих. Премахнах всичко излишно и остана търсеното.

— И какво ви остана?

— Онова — каза Борис, — което беше пред очите ми от самото начало. Просто романтичната ми нагласа не ми даваше да проумея колко елементарно е всичко... Защото кое по мнението на абсолютното мнозинство от хора е най-страшното? От какво се страхуваме най-много? От насилствена смърт.

— Да — съгласи се Румал Мусаевна.

— При това — продължи Борис — хората само понякога живеят в относителен мир. През цялото останало време се унищожават едни други с милиони — по причини, които след стотина години са трудно обясними дори за професионалните историци. Няма никакво съмнение, че войната е най-чудовищното от всички възможни неща. Но виж, заобикалящите я образи по някаква причина винаги са величествени и прекрасни...

Той погледна Аристотел Фьодорович и млъкна.

— Хайде, хайде, продължавайте — каза последният.

— Ами какво да продължавам. Вече стигнахме.

— Какво имате предвид? — намръщи се Аристотел Фьодорович.

— Мислите, че не разбирам защо тя виси тук?

— Коя тя?

Пленникът кимна към снимката на исполинската жена с меча навръх хълма.

— Волгоградската Родина майка. А до нея — той посочи снимката на барелефа със застинала във въздуха жена воин — е така наречената „Марсилеза“ от парижката Триумфална арка. Исторически и географски това са доста отдалечени един от друг обекти. Обърнете обаче внимание на странното сходство. И в двата случая имаме жена с голям нож в ръка и отворена уста. Защо ли?

Борис хвърли хитър поглед към Аристотел Фьодорович и Румал Мусаевна.

— Защо? — повтори Румал Мусаевна.

— Ами затова. На двата скулптурни портрета е изобразено едно и също естество. Само че, така да се каже, в зашифрован вид. И не само в зашифрован вид, ами и не изцяло. Както, нали знаете, когато отрежат човек до бюста — без ръце и крака. Но това не значи, че оригиналът ги няма. Съкратен портрет, така да се каже. И тук е същото.

— Тук, струва ми се, и ръцете, и краката са си на мястото.

— Не всички. В действителност ръцете са четири. Освен това не е показан езикът. Той трябва да стърчи навън на голямо разстояние. Е, има изпуснати още много дребни, но важни черти.

— Кой е това?

— Сякаш не знаете. Богинята Кали.

Като каза това, Борис изглежда втрещено събеседниците си. Но нито Аристотел Фьодорович, нито Румал Мусаевна проявиха никакви емоции.

— Кали? — с учтиво любопитство, но нищо повече, попита Аристотел Фьодорович.

— Да! — разгорещено отсече Борис. — Присъстват най-малкото три основни черти на каноничния портрет. Както вече казах, огромният нож, отворената уста и — най-важното — танцът върху трупове.

Румал Мусаевна тихичко ахна и закри устата си с длан.

— Относно трупове под краката — продължи Борис — волгоградската версия е без конкуренция — Сталинград, нали разбирате. Но виж, с френската арка е малко по-сложно — тя е построена, ако не греша, през хиляда осемстотин трийсет и шеста година, а трупът е докаран едва през хиляда деветстотин двацет и първа. Когато правят гроба на Незнайния воин. Но в ритуален смисъл резултатът е един и същ.

— Тоест искате да кажете — обади се заинтересован Аристотел Фьодорович, — че всяка скулптура, която изобразява символична жена с меч, всъщност е...

— Кали — потвърди Борис. — По принцип да. Въръжената жена на практика винаги е тя. И впрочем не е задължително да е въръжена. Най-зловещото изображение на Кали е на плаката „Родината майка зове“, спомняте ли си, една беловласа весталка с червено наметало. Точно нейният суров лик е последното нещо, което

виждат колоните войници, принасяни в жертва за седми ноември или първи май. Само при мисълта за това се разтрепервам...

— Интересно разсъждавате — каза Аристотел Фьодорович, — само че не бива да изграждате цяла митология върху два примера.

— Че защо да са два — обиди се Борис, — извинете... Да не мислите, че не владее добре темата? Та аз мога цял час да ви изреждам примери. Да вземем например алегоричната Германия. Още от римски времена я изобразяват във вид на жена — но на монетите на Домициан тя е била, с извинение, пленено девойче, а през деветнайсети век, кой знае защо, се появява като валкирия с императорски меч в ръка. Своеобразна, хе-хе, персонификация на германския национализъм. Ще попитате за трупове? Или ви е ясно? Само вижте изображенията — докато напрягаше паметта си, Борис се загледа в тавана. — „Германия“ на Йоханес Шилинг, „Германия“ на Филип Файт и особено на Фридрих Аугуст Каулбах от четиринайсета година — там тя направо прилича на гладиатор от цирк. Ако това не е Кали, тогава кой?

— Германия исторически... — понечи да каже Аристотел Фьодорович, но Борис го прекъсна:

— Ами Франция? Така наречената Мариана? Тя се преструва на мирна еснафка с фригийски калпак, но ако вземете например „Свободата води народа“ на Дьолакроа, то там тя съвсем открито танцува върху трулове с пушка в ръка и на пушката, което е интересно, има поставен щик. А пък що се отнася до ей тази — Борис кимна към снимката на „Марсилезата“, — няма да се повтарям. *Aux armes, citoyens! Formez vos bataillons!*^[1] И ходом марш към изхода! Жената смърт зове... Или, ако искате, да поговорим за американската „Свобода“?

— Няма нужда — каза Аристотел Фьодорович, — картината е ясна. Ерудиция не ви липсва. Вие вече сигурно и за богинята Кали сте си изяснили всичко?

Борис смутено сведе очи.

— Разбирам иронията ви — отговори той. — Повярвайте ми, нямам никакви претенции. Естествено, познанията ми са ограничени и непълни, защото са почерпени от открити източници. Затова и дойдох при вас... Но аз само ви разказвам за пътя си. И разказът ми е чистосърдечен.

— Продължавайте — кимна Аристотел Фьодорович.

— Както правилно отбелязахте, аз се заинтересувах от богинята Кали. И бързо разбрах, че ако моята детска мечта е все още жива в сърцето ми, няма нужда да търся нищо повече. На света няма друго божество, което така недвусмислено да vyplъщава Злото и смъртта. Нещо повече — открито да се наслаждава на гледката на лееща се кръв. На това божество се кланят милиони хора, принасят му кървави жертви и в негова чест наричат градове...

— Градове? — попита недоумяващо Румал Мусаевна.

— Калкута — отвърна Борис. — Главният ѝ храм е посветен на Кали, оттук и името ѝ.

— Интересно — каза Румал Мусаевна, — какво ли не може да научи човек от вас.

— При това индийците, които почитат Кали в истинския ѝ облик, са избрани. А останалото човечество ѝ служи слепешката... Ето коя е всъщност тайнствената „Изида под булото“, за която толкова говорят мистиците на всички времена! Замислете се само, богинята дори не показва лика си пред безкрайния поток от хора, принасяни ѝ в жертва. Тя ги гледа през незабележими процепи в маската си... Какво е това, ако не величие?

— Но Кали сигурно не е само богиня на злото? — попита объркана Румал Мусаевна. — Та това е невъзможно.

— Разбира се — съгласи се Борис. — Пиарът ѝ е съвсем наред, не се съмнявайте. Кали, естествено, не е просто богиня на Смъртта. Тя също така курира всички аспекти на духовното търсене, за които е успял да разкаже заловеният монах, преди да му прережат гърлото на жертвеника. Същият случай като с религията Бон. Но ако тибетските голтаци имат за имиджмейкър някакъв безименен странник, над Кали са се трудили много сериозни хора, от Шри Ауробиндо до Стивън Спилбърг. Въобще не се съмнявайте — темата е разкрита. Ножът в ръката, то се знае, отсича дуалността на възприятието, отрязаната глава в ръката символизира победата над егото и така чак до Петушки. Само че това е за идиотите.

— И защо? — попита Румал Мусаевна.

— Ами затова. Ножът в ръката, разбира се, може да се обясни с отсичането на дуалността. Но как да се обясни защо при отсичането на дуалността се принасят в жертва черни кокошки? За това даже Шри Ауробиндо мълчи.

— Национален колорит — въздъхна Аристотел Фьодорович. — Нали и на нас палачинките и боядисаните яйца са ни останали от езичеството.

— Само да не си помислите — каза Борис, — че се подигравам. Тъкмо обратното, красотата и величието на извършваното са наистина омайващи. Ако понякога се случи да подхвърля някоя лекомислена формулировка, то не е от кощунствени мисли, а просто защото не си подбирам много-много думите. Аз си изливам душата пред вас. А как се спира река от думи?

— Продължавайте — каза Аристотел Фьодорович.

— И така, започнах да си мисля: възможно ли е в Европа богинята да има такъв дългогодишен и добре организиран бизнес — Борис кимна към волгоградската снимка, — а в Индия, родината ѝ, да ѝ принасят в жертва само дребни животни? Поразрових се и веднага си изясних, че и в Индия са ѝ принасяли в жертва хора. И за разлика от лицемерните северни култури, са го правили съвсем открито. Броят на принесените в жертва възлиза на милиони, макар че светът на практика не си спомня за тях. Така научих за Тхагите... Или, както ги произнасят някои, Тугите.

Той погледна в очакване Аристотел Фьодорович, но последният мълчеше. Румал Мусаевна се усмихна хладно.

— И кои са те според вас? — попита тя.

— Иронизирате ли ме? Имате пълно право. Трудно ми е да преценя доколко вярна е информацията, която е публично достъпна. Смята се, че тхагите, или фансигарите, както са ги наричали в Южна Индия, са секта на крадци удушвачи, съществувала от седми до деветнайсети век. Тхагите били хиляди. Те обирали кервани и самотни пътешественици, имали шпиони осведомители по всички пазари и покровители сред махараджите. Всяко свое убийство посвещавали на богинята Кали и задължително носели част от заграбеното в храма ѝ, точно както нашите бандюги. Тхагите удушавали жертвите си със специални копринени примки и това не било убийство, а именно жертвоприношение, защото по време на душенето произнасяли специална мантра, която и аз се помъчих да изрека в момента на запознанството ни. Само че сигурно не съм я произнесъл правилно. А значението ѝ, пак според намерените сведения, е приблизително

следното: „Желязна богиньо човекоядке, разкъсай със зъби моя враг, изпий кръвта му, победи го, майко Кали!“.

— Ох — въздъхна Румал Мусаевна.

— Мда — каза Борис, — вижте само каква недвойственост. Всички източници твърдят, че тхагите са действали изключително мащабно и активно и всеки бхутот е извършвал на брой средно...

— Извинете, кой?

— Бхутот — отвърна Борис — е тхаг, на когото е поверено да души жертвата. Пак ли го произнасям неправилно? Четох, че освен това има и шамсиаси — помощници, които държат жертвата за ръцете и краката, и джемадар, духовен ръководител на проекта... Та значи всеки бхутот е извършвал на брой по няколкостотин убийства, случвало се е да стигнат до хиляди... Една интересна съпоставка — по време на Бородинската битка са загинали четирийсет хиляди руски войници и по този повод цял век са съчинявали стихове и романи. Но през същата тази 1812 година в Индия тхагите без всякаква показност са издушили по пътищата точно толкова хора. А общо по най-скромни изчисления те са принесли в жертва на Кали над два милиона души!

— И какво, никой ли не им е пречил? — попита недоверчиво Румал Мусаевна.

— Защо, англичаните са се борили. И смята се, успешно — последният тхаг, казват, бил обесен през 1882 година в Пенджаб. Оттогава на майката Кали ѝ принасят в жертва само петли и козлета...

Борис тихичко се засмя, като премести поглед от Аристотел Фьодорович към Румал Мусаевна и обратно.

— Обаче аз веднага разбрах, че тхагите никъде не са изчезнали. Просто са се скрили и са се пръснали по света. И служат на богинята тайно, по неведоми пътища. Но тайното постепенно става явно.

И Борис бог знае за кой път кимна към волгоградската статуя. Сега Аристотел Фьодорович я погледна много внимателно, сякаш думите на младежа най-сетне докоснаха някаква скрита струна в него.

— Но нали по собствените ви думи така или иначе цялото човечество служи на богинята Кали. Защо тогава са необходими някакви специални служители?

— Човечеството искрено си мисли, че решава съвсем други задачи. Но освен заблуждаващата се тълпа трябва да има и таен орден от мечоносци, чиито членове да разбират каква е целта на историята.

Нещо като партия от жреци, които да знаят какво става. Защото сърцето на култа трябва непременно да се запази чисто и вярно на първоначалната традиция. И също така достъпно за избраниците. Онези, които самата богиня ще призове...

— Аха — каза Аристотел Фьодорович, — като вас, нали?

Борис го погледна изпод вежди — и в погледа му за пръв път от началото на разговора проблесна някакво подобие на надменна гордост.

— Да — отвърна той. — Именно. Трябва да има пътища, оставени за такива като мен. За онези, които са разкрили тайната и са пожелали да служат на богинята.

— Защо толкова убедено се смятате за избраник?

— Ами най-малкото защото — каза Борис, като все така гордо гледаше събеседника си — само избраникът може да види снимка на волгоградската статуя и да разпознае в нея богинята на Смъртта.

— И сте сигурен, че богинята се нуждае от вашите услуги?

— Разбира се! — отговори той без сянка на съмнение. — Защото богинята сама избира тези, които са й предани. И то е отразено в митологията. Има легенда за това как Кали събрала всичките си почитатели с желанието да разбере кои от тях са най-искрени и те се оказали тхагите. И тогава богинята лично ги научила на техниките на душене с кърпа... Трогателен мит. И толкова наивно-простодушен...

Аристотел Фьодорович срещна погледа на Румал Мусаевна.

— Привидната наивност на митологията е свидетелство за духовното здраве на народа — сухо отбеляза той.

Борис закима.

— Точно това имам предвид. Прекрасен мит. Просто прекрасен...

Аристотел Фьодорович се усмихна.

— Е, добре. Продължавайте.

Младежът погледна „Марсилезата“.

— Всъщност аз почти приключих. Разбрах кого трябва да търся. А след това вече не беше много трудно да ви намеря. Макар че търсенето ми, като се замисля, имаше доста хаотичен характер.

— И как ни намерихте?

— Стана ми ясно, че служителите на Кали трябва, от една страна, да са скрити. Така че никога и при никакви обстоятелства да не

ги открие случаен поглед. Да се сливат със средата и да не бъдат подозрения. От друга страна, истинският търсач трябва да може да различи, така да се каже, пътеводния лъч и да намери входа в пристанището. Дори само това, че съм тук, доказва, че фаровете ви работят. Не е ли така?

— Избройте, ако обичате — каза Аристотел Фьодорович, — кои неща сте възприели като фарове. В същата последователност, в която е станало това. Ще ми бъде любопитно да чуя.

— Добре. Както ви е известно — Борис се усмихна, — удушвачите на Кали се наричат или тхаги, или фансигари. Пак ви моля да ме поправите, ако ги произнасям неправилно. Значи трябваше преди всичко да се ориентирам по тези думи. Бързо отхвърлих думата „тхаг“, защото тя е преминала в английския език и е станала нарицателна. *Thug* означава побойник бандит, а сега всички знаят английски...

Аристотел Фьодорович доброжелателно кимна.

— Нататък — каза той.

— С думата „фансигар“ нещата стояха по-добре. Вярно, не намерих никакви организации, фондове или фирми с това наименование. Затова пък открих нещичко в сферата на близките съзвучия. Отсях случайните съвпадения и в полезрението ми попадна автомобилният салон *Fancy Car*^[2] — Борис произнесе името с пресилено повлечено американско произношение. — Фанси кар — повтори той — звучи като „фансигар“ с разлика само в един звук. Разбира се, не всеки би намерил в това връзка с удушвачите, но все пак аз знаех кого търся! А когато прочетох, че единственият автомобил, който се продава в салона, е „Лада-Калина“, всичко ми стана съвсем ясно. Все пак никой със здрав разум няма да нарече тази таратайка „модерна кола“, това е възможно само с окултна цел... За изпращане на сигнал в пространството. Единственият смисъл от съществуването на този таралясник е скритото в наименованието му име на богинята на Смъртта. Вече бях сигурен на деветдесет процента, но реших да се презастраховам, като уточня някои подробности. Прегледах контактите на сайта ви — и какво мислите? Отговорник по общи въпроси — Румал Мусаевна Зязикова...

Тя леко се изчерви.

— Само малоумник може да си помисли, че това е лице с кавказка националност — продължи Борис. — Румал е намаслена

копринена кърпа, поръсена със свещена вода от Ганг. Основният инструмент на тхага, както шпагата за аристократа...

Той обърна глава към Румал Мусаевна.

— Кажете, защо на ушите си имате такива обеци във вид на сребърни монети, Румал Мусаевна? Мислите, че не знам ли? Знам. При първото убийство е било прието в кърпата да се увие сребърна монета, която после да се даде на духовния наставник. А вие сте взели и сте превърнали този културен факт в изискана бижутерийна метафора. Впрочем много ви отиват!

— Благодаря — смотоледи Румал Мусаевна.

— Продължавайте — заповяда Аристотел Фьодорович.

— Ами какво повече да продължавам? Аз бях убеден вече на деветдесет и девет и девет десети процента. А после на всичкото отгоре видях и работното ви време: дни за продажби — сряда и четвъртък, петък е почивен ден, в останалите дни — консултации по телефона. Това вече е съвсем прозрачно. Всички, които са поне малко запознати с темата, знаят, че тхагите са душили жертвите си точно в сряда и четвъртък и при никакви обстоятелства в петък! Виждате ли колко съвпадения. Едно от тях би могло и да е случайност. Но не всичките наведнъж!

Румал Мусаевна погледна въпросително Аристотел Фьодорович и той едва забележимо кимна.

— Добре — каза тя, — но защо танцувахте с димка в ръка? Че и такъв страшен танц. Като на националболшевик преди смъртта.

— Ами точно затова танцувах — отговори Борис, — за да може в отговор на вашите знаци да ви изпратя свой. Както, нали знаете, един кораб сигнализира на друг.

— И какво ни сигнализирахте по този начин?

— Продължавате да ме проверявате? — подсмихна се той. — Нима още не ми вярвате? Добре. Кой е мъжът на богиня Кали? Шива! Танцуващият бог разрушител Шива. В едната му ръка пламти огънят, с който той изгаря материалния свят.

— Затова ли изгорихте кашоните?

— Ами да. За да разберете, че е дошъл ваш човек. Може да е било нахално от моя страна да ви се представям по този начин — аз, естествено, не претендирам за статута на Шива...

— Радвам се да го чуя — отбеляза Аристотел Фьодорович.

— Пък и нали нищо важно не е изгоряло — виновно добави Борис. — Само празни кутии.

— А какво пяхте? — попита Румал Мусаевна.

— Бхаджани — отвърна Борис. — Свещени химни.

Аристотел Фьодорович и Румал Мусаевна потънаха в дълго мълчание. След известно време пленникът наруши тишината.

— Е — попита той, — взех ли изпита? Достоен ли съм да служа на богинята?

Аристотел Фьодорович се наведе към Борис и внимателно се вгледа в очите му.

— До каква степен сте убеден, че наистина го искате?

Борис се разсмя.

— Ето — каза, — най-последно говорите с мен като с човек. Ами, разбира се, на сто процента.

— Няма ли да ви се стори, че богинята иска твърде много от вас?

— Не. Готов съм на всичко. Ако искате, проверете ме, дайте ми каквато и да е задача. Аз владея румала до съвършенство.

— Кой ви е учил?

— Аз сам. Тренирах върху манекен. Методът ми може и да е несъвършен, но повярвайте ми, със затворени очи в тъмна стая ще направя каквото трябва.

Аристотел Фьодорович тихо се засмя.

— Ех, младежо — каза той. — Работата въобще не е във физическите навици. Самият вие съвсем вярно отбелязахте, че служенето на богинята е духовен път. Откъде знаете какво ще поиска от вас майката Кали?

— Каквото и да поиска, аз съм съгласен.

— Ами естественият човешки интерес към другите религии? Все пак на света ги има много.

— Директно тук и сега — заяви Борис, като направи енергично движение с цяло тяло — се отричам от всички останали богове, от всички други пътища!

Аристотел Фьодорович кимна одобрително.

— Вие сте сериозен в търсенето си — каза. — Впрочем още от първата минута не съм имал никакви съмнения във вас.

Той се приближи към нишата между двете фоторепродукции и отметна скриващата я пурпурна завеса.

Борис вдигна очи.

Пред него стоеше Кали.

Това беше боядисана статуя в човешки ръст с блестящи очи от разноцветен емайл, чиито зеници гледаха огнено и страшно. В една от четирите си ръце тя държеше истинска дамска сабя с древно черно острие. В друга имаше мъжка глава в издута найлонова торба — също истинска, със смъртно различима козя брада, петна от разлагане и ясно видима обещане на притиснатото към найлона ухо. На кръста на богинята висеше престилка от човешки ръце, целомъдрено скрити от ръкави на ризи, рокли и сака — виждаха се само изтлели до кости китки, скрепени с тънка златна жица и тук-таме стегнати от ивици изсъхнала кожа. Тези пришити към пояса разноцветни ръкави придаваха на Кали някакъв пъстро-цигански облик. И освен това около нея сякаш витаеше нещо като древноиндийски прах и сажди — това, което в романтичните източници е прието да се нарича „ароматът на вековете“.

Аристотел Фьодорович изгледа строго пленника, който беше притихнал под погледа на богинята.

— Сега, младежо, остана една ритуална формалност и ще ви развържем.

— Готов съм — каза Борис.

Аристотел Фьодорович се обърна към изваянието и отвори украсена с резба кутийка, поставена в краката на богинята. В ръцете му се появи чинийка, върху която той с малка сребърна щипка извади от кутийката три ситни късчета от нещо, което приличаше на яркожълт тебешир.

— Знаем! — възкликна Борис.

— Какво знаете, младежо? — попита снизходително Аристотел Фьодорович.

— Знаем какво е това.

— И какво е?

— Свещена жълта захар. Никой от профаните не знае какъв е съставът ѝ, но казват, че след като веднъж я опита, човек вече никога няма да се отклони от пътя на служене на Кали. Тхагите я вземат по време на религиозните си ритуали.

— Много сте осведомен — измърка Аристотел Фьодорович и се приближи към Борис. — Да, нещо такова е. За всички има по късче —

за вас, за мен и за Румал Мусаевна. Но първо трябва да изречете специална формула, за да подарите себе си на богинята. Беззаветно и от все сърце, три пъти подред. Това е изключително важен момент.

— Формула на санскрит? — загрижено попита Борис. — Или на хинди?

Аристотел Фьодорович се усмихна.

— На руски. И е много проста: „подарявам се на Кали“.

Борис затвори очи и на лицето му се изписа молитвено съсредоточаване.

— Подарявам се на Кали! Подарявам се на Кали! Подарявам се на Кали!

— Чудно — каза Аристотел Фьодорович, като взе от чинийката късче захар. — Ам...

Борис отвори уста и твърдото жълто парче падна на езика му.

— Добре — прошепна Аристотел Фьодорович.

Той остави чинийката до кутията, молитвено събра ръце пред гърдите, вдигна очи към тавана и изведнъж бухна като бухал.

Румал Мусаевна тутакси се притаи зад гърба на Борис, извади изпод сакото си жълта намаслена кърпа и ловко метна примката на врата на Борис като сак за лов на пеперуди.

Аристотел Фьодорович даже не погледна гърчещия се на стола неофит. Той се обърна към статуята и с все така събрани пред гърдите ръце тихо замърмори някакво неразбираемо заклинание, в което понякога се повтаряха съзвучия, наподобяващи или „калинка-малинка“, или „килийка мънинка“. Говори доста дълго — докато не стихна шумът от боричкането зад гърба му. После се поклони на богинята и се обърна към Румал Мусаевна, която вече сваляше кърпата си от врата на изцъкления неподвижен Борис.

— Харесал ѝ е — заключи Аристотел Фьодорович, след като внимателно огледа мъртвеца. — Виж как се е изплезил. Винаги става така, когато майката се радва.

Румал Мусаевна кимна в отговор.

— И все пак ще трябва да променим нещо — каза Аристотел Фьодорович. — Това е едва вторият от Нова година насам. Много сме се кротнали.

— А какво искаш да промениш?

— Ами поне името. Вместо *Fancy Car* да стане „Фансигар“, той правилно го каза.

— Защо направо не поканиш ченгетата на гости? — изсумтя Румал Мусаевна. — Стига глупости.

— Ами тогава... В английския има ли дума „гар“?

Румал Мусаевна се замисли. После поклати отрицателно глава.

— Има във френския. Гара. Не ни върши работа. Знаеш ли какво можем... Можем например да отворим клуб за пури. Където хората ще идват да пийнат уиски и да изпушат една пура. И ще го наречем *Fun cigar*^[3].

— Ох — намръщи се Аристотел Фьодорович. — Колко подкупи ще трябва да раздадем... Няма да ми стигнат пръстите да ги преброя. А сега и кредит няма да ни дадат. Даже с „посредник“.

— Да, тежко е — съгласи се Румал Мусаевна. — А тогава защо да променяме каквото и да било? Нали засега идват.

— Преди идваха много по-често — въздъхна Аристотел Фьодорович. — А сега... Знаеш ли, понякога се усещам, че вече губя всякаква надежда. Будя се рано сутрин, когато вие буря, и си мисля — така и ще се затрием в тази снежна пустиня...

Румал Мусаевна го потупа ободряващо по рамото.

— Хайде, хайде, не посървай. Просто времето е такава — бездуховно. Кали Юга...

— Слушай, а дали да не се наречем така — Кали Юга? Ще открием фирма някъде на юг от околоръстното...

— Стига глупости — каза Румал Мусаевна. — Ще ни се смеят. И после ще се юрнат разни окултни елементи. Сега поне не идват случайни гости.

— Това е вярно — съгласи се Аристотел Фьодорович и отново въздъхна, този път по-леко, успокоен. — Ами тогава... Дай поне да сменим кратуните.

Той взе чинийката от олтара и се приближи към Румал Мусаевна. Те се спогледаха тъжно, сложиха в уста по късче жълта захар и се обърнаха с лице на изток.

[1] На оръжие, граждани! Формирайте батальоните си! — цитат от текста на „Марсилезата“ (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Модерна кола (англ.). — Бел.прев. ↑

[3] Забавната пура (англ.). — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.